

رتبه‌های برتر کنکور و شکاف عدالت آموزشی

محمد داوری

ترکیب رتبه‌های برتر کنکور امسال نیز مانند سال‌های گذشته نشان از شکاف عدالت آموزشی دارد که سال به سال بر عمق و گستره این شکاف افزوده می‌شود و بیش از هر چیزی نشان از ناکارآمدی نظام آموزشی به ویژه در زمینه شاخص عدالت آموزشی دارد؛ شاخصی که هم یکی از شعارها و مطالبات انقلاب 57 بود و هم یکی از شاخص‌های مورد ارزیابی نهادهای بین‌المللی برای مقایسه نظام‌های آموزشی دنیا است. سهم قبول‌شدگان دانش‌آموزان مدارس غیردولتی و تیزهوشان در رتبه‌های برتر بیش از آنکه نشان‌دهنده نقش این‌گونه مدارس باشد، بیانگر تجمع دانش‌آموزان مستعد در مدارس خاص است و از سویی نشان از تفاوت فاحش کیفیت آموزشی در بین مدارس مختلف دارد که مصداق آشکار انتقاد کارشناسان حوزه آموزشی به تنوع مدارس است که سال‌هاست توسط منتقدان فریاد می‌شود. این آمارها بیشتر به نظام آموزشی ما آسیب می‌زنند، چراکه دانش‌آموزان و خانواده‌ها را به سمت مدارس غیردولتی و مدارس خاص ترغیب می‌کند و باعث می‌شود نگرش‌ها و توجه‌ها به سمت مدارس دولتی و عادی تضعیف شود و به تبع آن سطح کیفیت آموزش نیز در این مدارس روزبه‌روز کاهش یابد و مطالبه اصلی که یکی از مسوولیت‌های دولت است که قانون اساسی بر اساس اصل سیام بر دوش دولت‌ها گذاشته است، به فراموشی سپرده شود و به بهانه مشارکت والدین سال به سال بر آمار مدارس غیردولتی افزوده می‌شود و به موازات آن عدالت و کیفیت آموزشی در مدارس دولتی کاهش می‌یابد. اگر به ترکیب رتبه‌های برتر کنکور دقیق‌تر نظر بیندازیم، متوجه خواهیم شد چرا بیش از نیمی از شرکت‌کنندگان برای انتخاب رشته اقدام نکرده‌اند، چون آنها از قبل خود را در این رقابت نابرابر بازنده می‌دانند و انگیزه‌ای برای شرکت ندارند و به اجبار خانواده‌ها در کنکور شرکت می‌کنند و اگر آمار کسانی که با ناامیدی دست به انتخاب رشته می‌زنند را هم بر این درصد اضافه کنیم...

بی‌تردید در خواهیم یافت که بیش از 70 درصد شرکت‌کنندگان آمیدی به موفقیت در این ماراتونی که بی‌عدالتی قبل از شروع مسابقه بخت عده

زيادې را حتمي كرده است، ندارند.

در ميان اسامي چهل نفر از رتبه‌هاي برتر كنكور، مدارس استعدادهاي درخشان ۲۹ نفر، مدارس غيرانتفاعي خاص ۹ نفر، مدارس نمونه دولتي يك نفر و مدارس دولتي يك نفر را به خود اختصاص داده‌اند كه در واقع مدارس استعدادهاي درخشان ۷۲.۵ درصد، مدارس غيرانتفاعي خاص ۲۲.۵ درصد، مدارس نمونه دولتي ۲.۵ درصد و مدارس دولتي ۲.۵ درصد در قبولي‌ها رتبه‌هاي برتر سهم دارند كه بي‌ترديد اين نسبت در ساير رتبه‌ها نيز تا حد زيادي وجود دارد.

اين نوك كوه يخ ناكارآمدي و بي‌عدالتي و ضعف كيفيت آموزش در نظام آموزشي است كه نشان از بحراني بودن آن دارد و دلایل ترك تحصيل، بي‌انگيزگي، كودكان كار، مادر كودك و بسياري از آسيب‌هاي اجتماعي را بايد در واقعيت‌هاي اين كوه يخ جست‌وجو كرد. اميد است به جاي تبليغ رتبه‌هاي برتر و نصب اسامي و عكس دانش‌آموزان برتر ليستي از قربانيان اين ناكارآمدي بر سر در مدارس دولتي و سردر وزارت آموزش و پرورش نصب شود تا بانيان اين وضع پاسخگو شوند.

منبع: روزنامه‌ها ۱۳۰۰۰۰ 13 ۱۴۰۱ ۱۴۰۰۰۰۰۰